

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 14 marca 2016 r.

DOLiS-033-32/16/BG

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych otrzymuje liczne zapytania i sygnały świadczące o wątpliwościach związanych ze stosowaniem w praktyce przepisów **ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195)**, w zakresie, w jakim dotyczą one kwestii związanych z przetwarzaniem danych osobowych.

Na wstępie podkreślić należy wsparcie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych dla celu regulacji, jakim jest pomoc finansowa kierowana do rodzin wychowujących dzieci. Organ do spraw ochrony danych osobowych deklaruje pomoc w realizacji procesu przetwarzania danych przez administratorów danych w ramach wykonywania swoich zadań ustawowych, w celu zapewnienia, by realizacja Programu Rodzina 500 plus przebiegała sprawnie i bez zakłóceń. Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych jest przygotowane i specjalnie ukierunkowane na wspieranie tego procesu, w tym w zakresie wyjaśnienia powstających wątpliwości.

Z uwagi na fakt, iż dla realizacji programu niezbędne jest przetwarzanie danych osobowych (w tym należących do kategorii danych tzw. wrażliwych), konieczne jest również zadbanie o właściwe gwarancje ich ochrony. W interesie wszystkich podmiotów jest bowiem wypracowanie rozwiązań, które zapewnią sprawne wykonywanie zadań wynikających z ustawy, a jednocześnie będą zgodne z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, z późn. zm.).

Ze względu na to, że otrzymywane przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zapytania i sygnały świadczą o istnieniu pewnych wątpliwości związanych ze stosowaniem w praktyce przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w celu pomocy podmiotom realizującym zadania wynikające z ustawy na stronie internetowej organu do

spraw ochrony danych osobowych opublikowane zostały materiały stanowiące wyjaśnienia i wskazówki dla tych podmiotów. Materiały te w miarę potrzeb mogą być uzupełniane.

Z uwagi na niejasny status poszczególnych podmiotów (na co Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwracał uwagę w swoich opiniach dotyczących ustawy), utrudnione jest również jednoznaczne określenie ich ról w praktyce – co potwierdza otrzymywana przez organ korespondencja. Dlatego też uzasadnione byłoby doprecyzowanie przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w taki sposób, by możliwie ograniczyć problemy z ich praktycznym stosowaniem przez podmioty przetwarzające dane, przy jednoczesnym poszanowaniu prywatności beneficjentów Programu Rodzina 500 plus. Podkreślić przy tym należy, że Generalny Inspektor jest gotowy do współpracy i pomocy w wypracowaniu odpowiednich regulacji w tym zakresie.

Wskazać też wypada, że dokonana mocą art. 38 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zmiana ustawy o ochronie danych osobowych nie niweluje pojawiających się wątpliwości, lecz niestety dodatkowo je potęguje. Po pierwsze, to z przepisów o charakterze szczególnym – w tym właściwych przepisów kompetencyjnych regulujących działanie poszczególnych organów – powinny wynikać zakres i sposób wykonywania zadań przez administratorów danych. Po drugie, wprowadzenie mocą nowego art. 23 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych koncepcji „jednego administratora danych” w odniesieniu do podmiotów wskazanych w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, powoduje trudności w praktycznym stosowaniu przepisu dla samych administratorów danych. Ze względu na ogólność przyjętych rozwiązań rodziców to będzie skutki nie tylko w związku z realizacją zadań z ustawy o pomocy państwa o wychowywaniu dzieci, ale także innych ustaw. Regulacja z art. 31 ust 2a jest także niewystarczającą podstawą do powierzenia przetwarzania danych innemu podmiotowi publicznemu, bez jednoczesnego stworzenia w tym zakresie odpowiednich gwarancji, w szczególności jasnego określenia zasad, na jakich to powierzenie ma mieć miejsce.

Kompleksową analizę tych zagadnień Generalny Inspektor przedstawił w piśmie z dnia 11 lutego 2016 r. (znak: DOLiS-033-32/16/BG/9068/16) przesłanym do wiadomości Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Przypomnieć jedynie należy, iż nowy przepis ustawy o ochronie danych osobowych w zakresie modyfikacji statusu administratora danych, wprowadzony mocą art. 38 pkt 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (nowy art. 23 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych), to zmiana idąca niestety w złym kierunku, sprzeczna zarówno z postanowieniami *dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych* (Dz. Urz. WE L 281 z 23.11.1995, str. 31, z późn. zm.) jak i z wytycznymi wynikającymi z *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku*

z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych, które w najbliższych miesiącach zostanie ostatecznie przyjęte przez Parlament Europejski, a po dwuletnim okresie *vacatio legis* będzie obowiązywać we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. W odniesieniu zaś do zmiany wynikającej z art. 38 pkt 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, czyli wprowadzenia tzw. powierzenia ustawowego, nowy przepis art. 31 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych nie może stanowić samodzielnej podstawy do dokonania takiego powierzenia, bez jednoczesnego stworzenia w tym zakresie odpowiednich gwarancji, a w szczególności jasnego określenia zasad, na jakich powierzenie ma się odbyć.

Ze względu na odnotowywane sygnały ponownie podkreślić należy potrzebę nowelizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, gdyż już na obecnym etapie – tj. w okresie jej *vacatio legis* – ujawnia się wiele potencjalnych problemów związanych z zastosowaniem jej przepisów w praktyce. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest przekonany, iż nowelizacji tej nie można odkładać w czasie, aktualne są bowiem wszelkie postulaty zmian przepisów ustawy, które sygnalizowane były przez organ w toku procesu legislacyjnego – a w szczególności uchylenie art. 23 ust. 2a oraz 31 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych.

W przypadku podjęcia prac legislacyjnych, które zmierzałyby do uwzględnienia postulatów Generalnego Inspektora, organ deklaruje gotowość do zaangażowania się w nie – tak, aby nowe rozwiązania zapewniły jednoznaczną identyfikację ról poszczególnych podmiotów przetwarzających dane osobowe oraz należyty poziom ochrony tych danych, przy jednoczesnej planowej realizacji świadczeń wychowawczych dla rodzin objętych programem.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest gotowy do wspólnej pracy z projektodawcą i wsparcia w wypracowaniu odpowiednich regulacji, nie tylko w zakresie realizacji programu, jednak aby było to możliwe, potrzebne jest włączanie go do procesu legislacyjnego na jego odpowiednim etapie, celem wskazywania rozwiązań pomocnych projektodawcy.